

Коробчук Олег Анатолійович
*Начальник відділу «Центр надання адміністративних послуг»
Чемеровецької селищної ради*

СУТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

Перехід до інформаційного суспільства передбачає трансформацію політичних інститутів і державного управління з урахуванням нових досягнень науки. Інтернет-технології, що забезпечують інформаційну взаємодію органів влади, бізнесу і інститутів громадянського суспільства, отримали в сучасній літературі стійке найменування «е-урядування». Цей термін отримав міжнародне визнання і широко використовується в науковій і управлінській літературі як в Європі так і в Україні [1].

Згідно з концепцією «е-урядування» вся система органів публічної влади функціонує як єдина сервісна організація, призначена для надання послуг населенню. При цьому публічна діяльність має бути відкритою, інформаційно прозорою та доступною для громадян. Особлива увага приділяється принципу зворотного зв'язку, швидкості і якості надання послуг за допомогою широкого використання системи Інтернет. Все це покликане підвищити як якість надання адміністративних послуг населенню, так і ефективність функціонування самих органів публічної влади [2].

Виходячи з цього, електронне урядування – це форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян [3], дієвість якого підтверджується успішним досвідом країн-лідерів із запровадження електронного урядування. Така організація публічного управління дозволяє громадянам, бізнесу та некомерційним організаціям звертатися до органів публічної влади у віддалений спосіб та в режимі

реального часу, а отже суттєво спрощує та підвищує ефективність процесу комунікації між даними суб'єктами. Це відбувається завдяки широкому застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій, що є складним процесом поступового реформування комплексу соціальних відносин та пошуку належних відповідей на виклики сучасності.

За визначенням Енциклопедії державного управління: «електронне урядування» (англ. «e-government») – використання нових інформаційних та комунікативних технологій в органах державного управління для вдосконалення його функціонування та надання електронними засобами адміністративних послуг усім категоріям громадян та приватним структурам, а також їх інформування про роботу державних органів, що робить максимально простим і доступним щоденне спілкування громадян і бізнесових структур з офіційними установами» [4].

У вузькому розумінні поняття «електронне урядування» зводиться лише до звичайного дублювання в електронній формі поточної діяльності державної установи. У широкому розумінні електронне урядування слід розглядати як підхід, спрямований на підвищення ефективності діяльності держави загалом.

Розглядаючи «електронне урядування» як ідею, науковці звертають увагу на її певну суперечливість [5], що обумовлена наявністю двох протилежних точок зору. Перша з них полягає в тому, що широке застосування комп'ютерних технологій може спричинити зменшення ролі органів влади в процесі прийняття управлінських рішень, бо в цих умовах забезпечується можливість участі в прийнятті управлінських рішень широким верствам населення. Друга, навпаки, засвідчує що впровадження on-line технологій може призвести до збільшення ролі органів публічної влади, підвищення результативності їх діяльності і відповідного збільшення значимості. Обидві позиції мають право на існування, однак друга є більш реальною, враховуючи наявність у відповідних державних структур функції адміністрування, з одного боку, та переважну пасивність громадян – з іншого [6, с. 69].

Фахівці визначають такі чотири етапи впровадження електронного урядування на місцевому рівні як:

1. Інформування громадян про діяльність місцевих органів публічної влади через інформаційні технології – систему порталів.

2. Організація електронного документообігу в місцевих органах влади.

3. Забезпечення можливості on-line звернення громадян до органів публічної влади через Інтернет та зворотного зв'язку.

4. Надання послуг, у тому числі і адміністративних, через мережу [7, с. 125].

Впровадження електронного урядування в Україні є складним процесом, що потребує принципових змін у технології управління державою і вимагає вирішення низки правових, організаційних і технологічних проблем. Зазначені проблеми мають комплексний міжвідомчий характер, і тому не можуть бути розв'язані на рівні окремих органів влади. Для їх вирішення необхідно забезпечити:

- упорядкування та інформатизацію управлінських процесів урядових структур;

- створення інтегрованого інформаційно-телекомунікаційного середовища урядових структур;

- створення національної системи електронної ідентифікації;

- доступ до Інтернету якнайширших верств населення, зокрема сільського населення;

- створення єдиного «пункту контакту» громадян і організацій з державними структурами;

- здійснення заходів щодо захисту інформації, методів фільтрації й запобігання поширенню забороненої законодавством інформації.

Підсумовуючи відзначимо, що у процесі поетапного впровадження системи е-урядування головним завданням є створення інформаційних ресурсів, необхідних для взаємодії органів державного управління із

структурами бізнесу та громадянського суспільства, забезпечення їх ефективного використання.

Список використаних джерел:

1. Клименко І. В. Линьов К. О. Технології електронного врядування: Навчальний посібник К.. Київ : Вид-во ДУС, 2006. 225 с.

2. Квітка С.А., Соколовська О.О. Електронне врядування як інноваційний механізм взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства: зарубіжний досвід та передумови розвитку в Україні. *Аспекти публічного управління*. № 9 (23) вересень 2015. С.26-34.

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 20.09.2017 р. № 649-р URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250287124>.

4. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентові України. К. : НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.] ; Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.

5. Шеверда В. А. Електронне урядування як спосіб підвищення ефективності системи державного управління. Менеджмент за умов трансформаційних інновацій: виклики, реформи, досягнення: матеріали міжнар. Наук. Конф., м. Суми, 10-12 травня 2007 р. Суми : СОІППО, 2007. Ч-2. С. 168.

6. Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. *Теорія та практика державного управління: Збірник наукових праць Харківського регіонального інституту державного управління*. Випуск 2 (53)/2016 Харків: ХРІДУ НАДУ, 2016. С. 65-72.

7. Демкова М. Електронне урядування – запорука прозорості та ефективності влади. *Юридичний журнал*. 2007. № 3 (57). С. 124–126.